

Передплата

«РУСЛАНА» вносять:
в Австрії:
за цілий рік . . . 30 кор.
в пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
за місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Бареш ми очі і душу ми вивеш; а не возьмеш милоста і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5½ год пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Дзямбровського (Хорунщини). Експедиция місцевя в Агенції Соколовського в пасажі Гавсманя.

Рукописи звертає слідше на попереднє застереженя. — Реклямації неопечатаніє вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Виборча р форма загрожена

(X) Ухвалена серед надзвичайних трудностей і перепон в посольській палаті виборча реформа натрапила на вельми небезпечну скелю, о яку може розбитися ціле діло в палаті вельмож. Комісія виборча палати вельмож радила кілька днів над сею справою і більшістю 14 голосів проти 4 заявила ся за введєнє м п л ю р а л ь н о ї с и с т е м и. Окрім того ухвалила комісія всіми голосами проти одного впровадити до закона про репрезентацию державну постанови про numerus clausus членів палати вельмож, яких доси без усякого обмеженя іменувала Корона.

Хоч міністер-президент бар. Бек і міністер внутрішних справ бар. Бінерт заявляли ся рішучо за прийнятє ухваленого посольскою палатою закона виборчого без усяких змін, звертали бачність комісії, що на случай прийнятє сеї ухвали повною палатою справа виборчої реформи мусіла би вернути до посольскої палати, котра з огляду на короткий уже час для неї призначений не успіла би її полагодити, а тим самим способом було би zagrożене ціле діло виборчої реформи, мимо того, що міністер-президент вказував на незвичайну одвічальність, яку на себе приймає палата вельмож на слу-

чай ударемнення виборчої реформи, вельможі в комісії не дали ся зрушити словами правительства і обстали при своїй ухвалі. Розходить ся тепер о те, чи й повна палата вельмож піде за ухвалою комісії. Вправді запевняють, що правительство доложить всіх заходів, щоби противники виборчої реформи в палаті вельмож не осягнули більшости для комісійної ухвали, одначе можна вельми сумнівати ся, чи правительство найде для закона виборчого потрібні дві третини голосів, хиба що постарало би ся о іменованє дуже значного числа нових членів прихильних реформі.

Таким способом станула палата вельмож в яскравій суперечности до правительства і посольскої палати, котра може потягнути за собою вельми далекосяглі послідовности, які не дадуть ся на разі обчислити і можуть довести до вельми тяжкого пересилєня. Не є однак ще виключена можливість, що правительству поведе ся сей заострений спір поладити мирним способом і довести до пристани виборчу реформу.

Консолідаційний византизм.

Наторочивши доволі про «полезность» консолідації, наобіцювавши грушок на консолідаційній вербі в тім роді, що хотя би і всі кандидати мали вийти з «українського табору», то москвофіли в ра-

зі консолідації готові лодержати солідарности — «Галічанін» співає тепер вже на иншу ноту. Поволи відслонює свої правдиві пляни, а бачучи, що консолідація якось ніраз не клеїть ся, що ми єму наступаємо на кождім кроці на пяти — хитрий кацап ударив ся в иншу сторону. В посліднім числі звертає ся «Галічанін» до церковної єрархії і наших владик та під скромним титулом «Текущій діла» заміщує ось які перфідні, византизійські виводи:

«Хаос, котрий в теченні послідних днєй стали у нас вводити українофільскіє найдократическіє політики (найбільший хаос хотять завести москвофіли через консолідацію!) по поводу предстоящих виборів, может бити, перейдет скоро. Іменно же ходять слухи, що всі три галицько-рускіє архієреї постановили прийняти также участіє в предстоящей избирательной акції. Намірені они дати припорученіє духовенству, щоби оно при виборах сплотилось в одну цілость і, не оглядаєсь на партійніє убіжденія поодиноких посольских кандидатів, старалось всіма силами поддержати таких із них, котрих знаєт яко людей іскренно преданных своєй церкви і своєму народу. Якій будет результат сего епископского порученія, трудно наперед сказати. Но если би наше духовенство пошло за советом своих архієрєв, если би в самом ділі оно іскренне занялось ділом виборів і при поддержці кандидатів не руково-

Кілька слів про рисунки вільноручні в народній школі.

Мій син ходив до школи в однім місточку а кілька разів приніс повідомленє шкільне, тільки разів мав з рисунків поступ недостаточний і тільки при кінци року шкільного отримував поступ достаточний, бо, мовляв учитель, щоби не репетував через рисунки. Мене нераз застановляло се, що є тому за причина, що там в школі хлопець не рисує добре, хоч поки він ще не ходив до школи, де дірвав кусок паперу, всюда мазав собі якихсь паяців. Відколиж пішов до школи, від тоді вже перестав малювати і мазати, взагалі стратив охоту до рисованя. Я шукав за причиною і знайшов ві. Учитель в школі — а мушу замітити, дуже совісний педагог — пояснив мені, що мій син не потрафить рисувати з вільної руки, а тільки помагає собі лінійкою.

Однак пляни кажуть, що ученик повинен вправляти руку і око, а він (мій син) рисує завсе покрядки лінеалом.

Я, учувши се, хоч вже трохи застарий, почав близше приглядати ся справі рисунків, читав пляни, переглядав їх, позичав книжок, які трактують про справи рисункові і мав навіть нагоду оглядати виставки рисунків в одній зі шкіл жєньских — (в мужєских доси не мав я щастя оглядати сего, видко, що не уряджують тиких виставок). Мене справа рисунків зайняла, бо колись я був також кілька літ кандидатом учительского стану, покинув єго і приглядаю єму тільки здалєка. Потім, що я тут висше висказав, сподію ся, що вільно мені себе назвати ніби фаховим, а навіть позволю собі забрати голос в справі не тільки рисунків в школі народній, але також позволю собі висказати, як я розумію цілє, приписану пляном. І звідси я власне зачну, щоби пізнійше міг я ліпше висказати мої особисті погляди.

Отже загальна цілє, приписана плянами є така: 1) Вправа ока і руки. 2) Знанє найважнійших плоских форм. 3) Уздібненє дітїй до вичеркуваня лекших плоских форм. 4) Образованє уяви і почутя краси.

Не мені, яко лише напів педагогови, розбирати подрібно влучність загальної ціли висказаної повисше, а однак в тім, що я з сего загального зачерку ціли зрозумів, мушу на сїм місци висповідати ся, може знайде ся хтось такий фаховий, котрий сю річ основно розголкує...

Не можна зрозуміти, як получитьи всі ті чотири точки разом і утворити одну провідну цілє, а іменно 1) по що існують рисунки в народній школі і який загальний образ повинен ученик з того винести по укінченю сеї школи, 2) що має спільного вправа ока і руки зі знанєм найважнійших форм, а як належить розуміти уздібненє дітїй до вичеркуваня лекших плоских форм та при тім ще, як має учитель образувати на

дилось партійністю(!), а іміло в виду лиш одні інтереси русского(!) народа, то із предстоящих виборів могли би вийти такіі рускіі(!) послы, которіі своїм поведенієм, образованієм, гражданским мужеством і другими того рода свойствами отвернули би ті подліі клевети, якіі як живим словом, так і ізвісною французскою брошюрою розпространили польскіі політики о нашем народі для того, щоби он получил як найменшее число посольских мандатов. Конечно, що стремленія епископов к водворенію солидарности духовенства при выборах могут осуществлятись лиш в таком случаі, если начальники нашей церкви не будут подражати покойному Сильвестру Сембратовичу(!), назначавшему русских посольских кандидатов за предварительным согласієм с польско-шляхетским комитетом(!) для избирательных разбоєв і сдлаавшим із тіх мнимо русских послов експозитуру польского «кола».

Вже і з того уступу видно, куди заманує «Галічанін». Та видвигаючи злобні клевети злощасної першої консолідації против кардинала бл. п. Сильвестра Сембратовича, хитрий византиєць не тільки хоче кинути підзір на партію консервативних реалістів, гуртуючих ся докола пос. Барвіньского, але і цілу нашу національну справу представляє так, що се «нація, существование которой начинается с провозглашения Романчуком новояерской программы і що нація та не імієт ні культури, ні історіі, ні літератури і только благодаря Полякам она начала в послідних літах двигати ся». А дальше вже, запобігаючи небезпеку такої акції епископату для інтересів царславного ренегатизму і православної апостазіі московіфильских хамельонів, посуває ся «Галічанін» з дикою очайдушністю до погроз на адресу епископів:

Як ми ні раді (!) шагу, котрий сдлаали наші епископи в ділі виборів, но все-таки, наученні горьким опытом, ми будем ожидать, в якої формі і в яком направленіі проявить ся предвещаемая избирательная акція. Повторяем, що если она не будет іміти в виду но

воерских подвигов і если нею руководити будет общенародный русский (!) а не партійний українофильско фонетичный (!) интерес, в таком случаі епископи і духовенство приобритут громадное значение в массах нашего народа. Но если би показалось, що по-за тою акцією скриваєт ся узкая партійность і сепаратистическое (!) направление, в таком случаі акція такая может іли совсім не достигнуть своей ціли іли ціль та будет мимолетною, пользи же она не принесет ні для русской церкви, ни для народа».

Нагрозивши так, «Галічанін» розточує тепер в цілою безличністю задушєвну ціль наміреної ним консолідації:

«При предстоящих вскорі выборах вам слідуєт вибирати послыми такіі личности, о которых знаем, что они не будут отказыватись ні от своего русского імени (читай: московского!) ні от своих племенных связей (з матюшкою Россією!) ні от древней русской культуры і літератури (російского народа) но становлять часть того великого русского народа, котрый імієт за собою тысяче літнюю культуру і історію і котрого імя ізвістно в цілом мірі. Повторяем здісь еще раз с ударенієм, що лиш такіі (!) представители галицко-русского народа будут в состояніі приобрити себѣ значеніє і вліяніє среди других народов Австріі і єя правительства, которіі рішат ся стати на том становищі і того рода людей должна наша Русь вислати в держ. думу (!). Нам кажет ся, що в сем отношеніі должны би согласитись с нашим мнінієм также і наши епископи (от чого забажав!), которіі імя сношенія с висшими сферами, могли на самих себѣ іспитати, що ініспирація (?) которой до сих пор сознательно іли безсознательно подчинялись (?) наши народніі представители в соймі і держ. думі, привела наш народ в нинішнее безвиходное положение (привела єго до того московіфильска болячка, яка підорвала єго сили!). Если же галицко-русская єрархія рішилась би освободити будущих русских послов із под той подпольной команды (?) если би послы наші не боя-

лись назвати білоє білим (білого царя — батюшкою!) в таком случаі они порвали би с работливым і прескверным рутенизмом (!), а на том лиш выиграло би діло церкви і нашего народа (читай: православної церкви і русского народа!) і бити может, що также і австрійское государство не потерпіло би на том ніякого убитка».

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В неділю: руско-кат. Софронія; римо-кат. Аделіяди. — В понеділок: руско-кат. Варвари, Йоана; римо-кат. Лазаря. — Вівторок: руско-кат. Сави препод.; римо-кат. Граціяна.

— **З львівського університету.** Над внесеним рускими академіками письмом в справі відчитаня роти приреченя при іматрикуляції також в рускій мові радив вчєра вечером університетский сенат і поріпив ту просьбу відмоєно.

— **Українська мова в російських гімназіях.** В Одесі заведено в двох гімназіях науку укр. мови на основі дозволу міністерства просвіти, а се в одескій прогімназіі, де буде вчити директор Лев Ковальчук і в жіночій гімназіі А. Малиновскої.

— **Ріжні вісти.** Повітове віче учительства повітів: львівського міського і львівського заміського відбуде ся дня 19. грудня о год. 11. рано в салі Польск. Тов-а педагогічного ул. Зіморовича ч. 17. На порядку деннім: 1) Зрівнанє платніі учительскої з трєма послідними рангами урядників державних і заосмотрєне вдів і сиріт по учителях на сій самій засаді.

Зїзд делегатів націонал-демократичного сторонництва відбуде ся у Львові в днях 25 і 26. с. м., а зїзд делегатів радикальної партії буде у Львові дня 22 і 23. с. м.

— **Красєє віче учительске.** Дня 9. грудня відбуде ся IV. засіданє Красєєво комітету виконуючого учительского, який має устроїти красєєє віче учительске. З повзятых ухвал на сїм засіданю подає ся до відома загалу учительства слідуючі: 1) Усталєно назву комітету: „Красєєвий комітет виконуючий учительства народного“. 2) Речинєць віч повітових пересуває ся до кінця січня 1907. 3) Комітети повітові, устроюючі віча повітові, мають повідомляти красєєєвий комітет о речинци віча і предложити комітетови красєєєвому двох мужів довіря, з котрими красєєєвий комітет міг би порозумівати ся в справах вічевих. 4) Красєєєвий комітет пригадує, що ухвалєну резолюцію на

тих формах уяву дїтвори і почутє краси? Коли я переглянув сї пляни враз з матеріялом, поданим при кінці тої книжки, тоді я набрав переконаня, що одно другому страшно противить ся, а іменно матеріял сих плянів, то самі прості ліній, квадрати, трикутники, осьми-, шести- або пятикутники, а в них орнаменти. І я ходив до народної школи і мене вчили щось подібного до сих квадратів, а однак мені сї всі геометричні форми не змогли виобразувати уяви, а навіть не розбудили почутя краси.

Бо най знайде ся хтось такий, котрий би нарисував одну з таких форм плоских найкрасше на таблиці, то се не зможе ніяк ані розбудити почутя краси, ані виобразувати уяви, а навіть не зможе дітям виказати вправи ока і руки. Бслиж ще додамо до сєго то, що учитель не сьміє тих простих позволити ученикам рисувати при помочи лінеалу, тільки вільною рукою, то прошу навіть фаховців сказати мені, котрий довів своїх учеників до такого совершенства,

щоби кождий з вільної руки нарисував ідеально рівний квадрат, або котру небудь з висше згаданих форм, — если додамо до того, що ученик вже в найнижшій степени науки мусить попри рисованю сих форм знати і їх конструкцію! Вислід з того такий, що школа народна може на основі сих плянів і матеріялу від біди задосить учинити 2. і 3. точці зачеркненої ціли, однак о першій і четвертій, іменно уздїбненю дітий до самостійного вичеркуваня геометричних форм, о розбудженю уяви і почутя краси не може бути мови. Томуж то я не дивую ся учителям, що давав двійки мому синові, я не дивую ся синові і другим иншим, що стратили охоту до рисованя, бо такому вимаганю ніхто не вдоволишь. Я вважаю сї рисунки, які залучені в наших плянах шкільних, не за рисунки з вільної руки, а рисунки технічні, які прямо належить виконувати лінеалом, бо він є на се, щоби ним вичеркувати прості, а циркель є на се, щоби ним рисувати колеса. Лінеал або циркель є на се, щоби

ним рисувати всі ті рисунки в такий спосіб, в який автор сєго підручника сам се робив, а від дітий жадає сєго з вільної руки.

З сєго виходить такий наслідок, що дитина є у вічнім психольогічним роздратованю: бо хоть і як вона старає ся рисувати чисто і точно, она навіть в приближеню не може дійти до ідеальної точности і чистости взорів, поданих в книжці. Тим способом виробляє ся в дитині почутє немочи, она набирає переєвїдченя, що «не має таланту до рисунків» і знеохочує ся взагалі до тої штуки, замість «розбудити свою уяву і почутє краси» — як хоче плян науки. Не моя річ розбирати се деталічно, я тільки виказую своє здивуванє, чому се так а не є инакше.

(Конець буде).

вічу повітовім о зрівняно платні учительської з трема послідними рангами урядників державних, мають підписати всі члени присутні на вічу і сю резолюцію належить надіслати на руки краєвого комітету виконуючого wraz з окремим справоздапом о перебігу віча. — Всілякі комуїкати о вічах повітових має комітет повітовий помістити у всіх найпопулярніших дневниках краєвих і часописах учительских. 5) Повітові віча мають устроювати окремі комітети повітові, виключно під егідою і після інструкції і засади краєвого комітету виконуючого. 6) На вічах повітових окрім зрівняно платні учительської з трема рангами урядників державних і заосмотрене вдів і сиріт по учителях не можна порушати ніяких інших справ, які з сею резолюцією не вляжуть ся. 7) Речинець віча краєвого установлено на першу неділю по отвореню сесії сеймової. 8) На покритє коштів віча краєвого установляє ся вкладку по 1 К, яку належить надіслати під адресою: „Krajowe Towarzystwo zaliczkowe nauczycielskie“ у Львові, ул. Фридрихів ч. 5, або до тоа „Взаїмна Поміч учителів нар. у Львові“, ул. Сикстуска ч. 47. Від обовязку вплачення вкладки ніхто з учительства народного ухилити ся не може. 9) Учительство народне має постарати ся в своїх повітах, щоби інституції повітові вислалали рівнозвучно ухвалені резолюції в справі зрівняно платні учительської з трема послідними рангами урядників державних, на руки своїх послів, а також о се, аби на повітовім вічу були присутні не лиш послы з даного повіта, а також можливо з повітів сусідних. 10) Віче повітове має ухвалити резолюцію: Зібране учительство на повітовім вічу узнає: а) що скликанє краєвого віча є конечно потрібне, б) що солідаризує ся з розпочатою акцією краєвого комітету виконуючого, в) що піддає ся всім ухвалам і директиві краєвого комітету вічевого, який заступає справи загалу учительства народного в краю. — Всякі листи адресує ся: „Краєвий комітет виконуючий учительский“ у Львові, ул. Фридрихів ч. 5. — де урядувє президія що день від год. 5—7. Від Краєвого Комітету виконуючого учительского у Львові, дня 12. грудня 1906.

— **3 „Просьвіти“.** Комісія господарско-промислова оповіщує, що у всіх справах господарско-промислових буде членам товариства „Просьвіта“ уділяти безлатно фахових інформацій і порад. Для улекшення діловодства належить письма в тих справах виразно адресувати до комісії господарско-промислової товариства „Просьвіта“ у Львові (Ринок ч. 10). На відповідь належить долучити поштову марку. Коли до письма долучені які важні документи, лист треба вислати за реценісом і на таку (рекомендовану) відповідь належить долучити поштові марки.

— **Нова зьвізда оперова.** В великім театрі Politeama в Генуї співава оноді перший раз в опері Леонкавалля „Паяци“ п-на Ірена Соллогуб, донька руского сьвященника. П-на Соллогуб лобирала музичні студії у проф. Висоцкого у Львові, а опісля у Відні і в Медволянї, а тепер заангажовано єї на цілий оперовий сезон в Генуї. Критика в італійских газетах висловлює ся про нашу землячку з найбільшим признанєм.

— **В Могилові подільскім** — який лежить над Дністром у такім віддаленю на схід від Заліщик, як Коломия від Львова — виходить українська часопись „Світова Зірниця“. Могилів под. числить 23.000 населеня а не має доси ніякої книгарні. Тому редакція „Світ. Зірниця“ задумує удержувати книгарню укр. книжок. — В Могилові вже кілька місяців, як заведено відділ „Просьвіти“. Склад єго невеличкий гурток Українців, переважно тих, що належать до редакції газети „Світова Зірниця“, та інших сьвідомих людей в повіті. Але поки що сей відділ має більше гарних бажань, ніж засобів, щоби виконати ті бажаня. Наприклад, мріям про бібліотеки-читальні — трудно здійснитись, бо треба на се „дозволу“, а він залежить нарешті від місцевого урядника... Ну, а урядники не дуже то „роздільють“ вагляды

внотого революціоннаго общества“. Через се тисячі селян лишают ся без освіти. Продаж книжок в „Просьвіті“ йде мляво. Вкладів грішми зовсім не має... І от бідні просьвітняни без засобів, без підмоги помалу опускають свої руки... А село просить книги, селяни, як голодні, кидають ся на все, що єму не кинуть... А єму накидають цілі мішки чорносо-тенних відозв та книжочок. А просьвітняни мусять тільки дивити ся на все се та думати гірку думку про ріжні тимчасові правила та перешкоди з боку урядників.

— **3 київского університету.** Дня 10. с. м. відбуло ся зібранє „Українського гурту“ в справах заснованя українского клубу і виборів заряду „Гурту“. Усі зібрані як одна людина, висловились про необхідність заснованя такого клубу і вибрали комісію, якій доручили яко мога швидше обміркувати засоби для проведеня сеї справи в житє і тих підстав, на яких сей клуб мусять існувати. Після сего збори з 11 виставлених кандидатів обібрали 4-ох до заряду: голову, єго заступника, секретаря та скарбничого, та ще двох кандидатів до них. Скінчивши сеї організаційні справи, Гурт має в самім близькім часі розпочати активну діяльність, яка мати ме на меті обєднати, наскільки се буде можливо, українські елементи київского студентства, піднести єго самосвідомість і допомогти єго диференціяції, поширяти українське сьвідомість взагалі між українською молодежію, також має ся на меті і урядженє каси запомоги для українского студентства. В сей час Гурт вже заходить ся коло уладженя українского бібліотеки і має надію, що українські видавництва й письменники не відмовлять ся запомоги єму книжками, бо засоби „Гурту“ не дуже великі.

— **Рідкий випадок.** В Пешті помер оноді популярний старенький жебрак, стая убурана в витерту і полатану реверенду Бачено єго все на улиці, в кожній порі дня чи вочи. Згорблений, з клучочком під пахою, заходив старовина до знакомих собі домів, де діставав милостиню в грошах чи в страві. Нераз витягав сьвідоктво, аби докзати євою убогість. Дому не мав, в день жебрав, а в ночи дримав або молвив ся в ждальнях на залізничних двірцях чи на почті. Служба вже там єго знала і гляділа через пальці на убогого сьвященника. Почтові урядники говорили, що убогий нераз вислав грубіші квоти до Риму яко „Петрів гріш“. Коли та стая перший раз появилася на улицях Пешту, ніхто не знав сказати; але замічено сейчас хвилю, коли перестала ходити. Перед шістьма місяцями убогий сьвященик занедужав і пішов до шпитала св. Роха. Сили опускали старого з кожним днем. Мара смерти станула єму перед очима. Він просив покликати нотаря, аби зробити завіщанє. Всі дивували ся, що він може кому записувати. Перед нотарем заявив він і докзав сьвідоктвами, що називав ся Франц Герлях, є доктором св. Богословія, філософії і канонічних наук. В острихомській дивезні знали єго яко побожного і чесного сьвященника, котрий по службі Божій в день 50-літнього ювілею свого сьвященничого стану виїхав в сьвіт. Недужий з розясненям лицем вручив нотареві кількадесять книжочок щадничих кас на загальну квоту двіста тисяч корон і призначив їх на католицькі школи в острихомскім окрузі. Потім зажадав сновідника, а по принятю св. Тайн, в несповна двох годин по записі, розпрацав ся з тим сьвітом. Мало на землі лучає ся таких примірів посвятити для загального добра, тому памягь таких добродіів переходить у вічність.

— **Залізнична катастрофа.** При вїзді на головний дворець у Львові стала ся нині катастрофа. На задержаний тягаровий поїзд з Кракова наїхав особовий поїзд і потороцив два послідні вагони з вуглем, а машина особового поїзду легко ушкоджена. З попоружних зголо-сило ся 15 осіб з легкими потовченнями. Причиною катастрофи була сильна мрака.

— **Непринята нагорода.** Ческий поет Махан дістав від наукової академії в Празі за том

своїх поезий третю нагороду. Махан нагороду звернув, а в листі до академії написав, що о нагороду не старав ся, нагороджений твір найменше цінить із всіх своїх творів і відказує членам академії оцінювати єго талант. Махан належить до сторонництва реалістів, що остає під проводом проф. Масарика.

— **Найбільший муж Франції.** Париский дневник Petit Parisien, який має 1 мільон 250 тисяч пере платників, устроїв анкету що до найвизначнійшого мужа у Франції, без огляду на область єго діяльності. Відповідний надійшло 800.000, а тепер відбуває ся укладанє списів, яке забере два тижні часу. Вислід анкети з половини численя єсть такий, що на першій місци стоїть Пастер з 424.200 голосами, а дальше йдуть Гіго, Гамбетта, Наполєон, Тір, Карнот (революціоніст) і т. д. Пастер, директор заведеня свого імени, добродій людскости, буде видко найвизначнійшим Французом.

— **Замість видри — медведиця.** Ставничий Шуберт в маєдности цісарского радника Будри в Предорі в Босні наставив був семи днями близько ставу два веліза на видри. Коли по якімсь часі пішов подивити ся, почув якесь страшне бурмотанє і побачив молоду медведицю, котра кидала ся як скакєна. Она переплила була через став, що зіймає 125 гектарів, а коли вилізла, всадила лабу в велізо наставленє на видри над берегом якогось рова. Ставничий застрілив медведицю і тепер побачив, як звїря всіма силами старало ся увільнити з лапки: гризла велізо так, що аж зуби собі постирала, а коли то нічого не помагало, почала відгризати лабу і вже відгризла була один палець а на другій кігті. Медведиця була 175 сантиметрів довга і важила 138 кильограмів.

— **Дирекция залізниць** оповіщує, що 22 і 23. с. м. будуть курсувати надзвичайні поїзди між Львовом а Краковом, а се: в обох днях поспішний поїзд виїде зі Львова о 2:30 по пол., а прибуде до Кракова о 9:25 вечером; дня 22. с. м. особовий поїзд виїде з Кракова о 11.10 в ночи, а прибуде до Львова о 9. рано дня 23. с. м.

— **Женщини про женщину.** Одна англійська часопись хотіла пересьвідчити ся, чи женщины вдоволені з того, що є женщинами, і в тім дусі розіслала квестіонар. На десять запитань женщин лишє дві відповіли, що за ніяку ціну не згодилиб ся бути мужчинами. Інші впевнювали, що страх хотіли би належати до мужеского пола, і подавали мотиви. Отже одна, завзята автомобілістка, воліла би бути мужчиною, бо сама могла би направляти собі мотор; инша, що любила ся в конях, хотіла би свобідно їздити верхом; третя яко мужчина могла би більше заробляти; ще аніші, менше практичні, хотіли би бути мужчинами, щоби показати, як треба поводитись з женщинами. Були й такі, що хотіли лишє добре пізнати спосіб житя мужчин. З анкети витягає редакція висновок, що взагалі Англійки не є вдоволені із свого пола.

— **Переписка Редакції.** *Всєхв. Р. Тов. педаг.* у Львові. Аби два рази не переписувати, належить заосмотрити ся в сину кальку до відбиваня і хемічний оловець.

— **Сонет.**
Спокою, щастя між людьми не має —
Чаж мусять плисти сліз кровавих ріки:
На горе людське не знайдуть ся ліки?
А серцеж людське много не бажає...

Тут сей голодний — хліба лиш благає,
Там плач учуєш спроти-каліки,
Що хоче тільки: приюту-опіки...
Невіжа — взір за сьвітлом повертає,

Неволений — свободи хоче, — волі...
Розлуки живка — від „лихої долі“...
А мати покритка? — Із горя гине,

Клине... бо мусять відречись дитини.
Благання, слези, стони йдуть до неба,
А так не много людям бідним треба!

— **Дальший репертуар руского театру в Стрию.** Сая „Народного дому“. Початок 7^{1/2} вечером. (Лише 8 вистав).

В неділю 18. с. м. „Весіле при ліхтарнях“ оперета в 1 дії і „Аноніми“ штука в 3 діях.

Ві второк 18. с. м. „Галька“ опера в 4 діях Ст. Моряшкі. Музика військова. Виступ п. А. Гаєка.

— Репертуар міського театру у Львові.

В суботу вечер: „Фавст“, оп. Гунода.

В неділю попол.: „Дім божевільних“; вечер: „Танґайзер“.

Наука, штука, література.

— В справі видання „Кобзаря“ Шевченка. Книгарня редакції „Київської Старини“ сповіщає своїх передплатників на „Кобзар“ нового видання в Петербурзі, що вихід його з друку мусів запізнити ся через те, що його дуже збільшено новими поезіями, які недавно знайдено. Вийде він, певно через місяць, а може трохи й пізніше. Так само задержав ся вихід „Кобзаря“ Шевченка, який друкує Наукове товариство імени Шевченка у Львові, під редакцією Ів. Франка.

Телеграми

з дня 15. грудня 1906.

Відень. На підставі найвишого дозволу правительств внесло вчера в палаті вельмож пропозицію до обмеження числа доживених членів тої палати до 180.

Штокгольм. З причини тяжкої недуги короля обняв управу держави наслідник престолу.

Відень. У Відні, в Празі та в інших містах будуть завтра збори урядників в справі поліпшення платні.

Берлін. Вибори до парламенту розписано на 25. січня, а парламент має зібратися 7 або 8. лютого.

— Руский Народний Дім в Олеську стоваришене зареєстроване з обмеженою поручкою подає сим до загальної відомости, що в тійже касі зложено:

1) На пам'ятник Маркіяна Шапкевича на підліській горі на книжочці вкладковій ч. 6 квоту К 193-02 а то: на празнику в Кутах 5, складка 22-40, складка 8, о. А. Левицький 2, о. І. Кміцикевич 3, п. М. Лазорко зі складки в Золочеві 19-75, о. А. Целевич 8, п. Іванців 2, складка в Сторонибабах 6, о. Сіліньський 1, о. І. Герасимович 3, на соборчику в Ожидові 4-60, складка 1-60, о. Д. Тянячкевич 1, о. І. Герасимович 4, Симеон Ручка 5, з акафісту в Закомарі 3, на соборчику в Підлісью 12, Брацтво в Закомарі 2, о. Д. Тянячкевич 1, о. В. Єзерський 1, о. Д. Тянячкевич 1, о. Єзерський 1, на празнику в Підлісью 13, складка в Ожидові 24, складка в Миліятині 18, складка в Гумнісках 5, о. Д. Тянячкевич зі складки 5-10.

2) На пам'ятник надгробний для бл. п. о. Данила Тянячкевича на книжочці вкладковій ч. 75 квоту К 233-10 а то: на похороні о. Тянячкевича 51-03, Філія „Просвіти“ в Золочеві 9-60, Петро Давидовський 2-10, Ю. Федусевич 2, о. Петро Біліньський 10, о. Гр. Паньчишин 5 і від парохіян 2-20, Ст. Ростяк 1, О. Секунда 2, о. М. Гаврилюк 2, П. Крупський 2, М. Дуда 1, Спрік 0-50, А. Шеліга 2, о. В. Яримович 2, о. Д. Гузар 5, К. Почапський 1, о. С. Зельський 4, п-ні Теофіля Крохмалюк 2, Громада Ожидів 10, о. А. Подляшецький 4, священники декан. жовківського 24-73, о. Н. Демків 5, п-ні Людміля Демків 5, деканат брідський 7-65, п. Іваніцький 2, школярки з Закомари 2, о. В. Єзерський зі складки в Закомарі 10-80, п. Неля Тянячкевич 10-78, громада Закомаре 41-08, п-ні Лукія Сарнічка 2, о. І. Дорош 3.

3) На фонд будови Народного Дому в Олеську на книжочку вкладкову ч. 2. зложено К 691-52.

Дальші ласкаві жертви на повисші ціли уграшає ся присилати на адресу: о. Александер Левицький парох в Олеську.

Bogurodzicza dzewicza

а історичні висновки д-ра Щурата.

(В інтересі історичної правди).

Написав

Богдан Барвіньський.

Дальше).

Возьмім наперед тверджене д-ра Щурата, що не ціле королівське військо (значить, по думці д-ра Щурата польско-литовско-руське) могло вдарити перше на ворога і притім на даний знак до бою заспівати пісню „Bogurodzicza“, а тільки литовско-руське військо, не Ягайло міг дати знак до бою для цілого війська, бо він ще в розгарі битви слухав „мши“, а міг дати знак до бою для литовско-руського війська Витовт. На доказ сего наводить др. Щурат слова з Літописи Биховця, що „poczałaśia bitwa z porania, meży Nemcy i woyski Litowskimi“.

На се я скажу, що коли ходить о те хто перше зачав боротись з Німцями, не треба було сягати аж до Літописця 2-гої пол. XVI ст. Там Длугош зараз в слідуючій реченю по звістці про пісню „Bogurodzicza“ пиже (др. Щурат сего або не бачив, або зігнував): „Escercitus tamen Lithuanicus, Ducis Alexandri omnis morae impatientis iussu, prior ad congressum venit.“ (Dlugosz: Hist. Pol. t. IV, st. 53). З оповідання Літописи Биховця згідне отже з оповіданем Длугоша поперше се, що Литовці перші розпочали боротьбу з ворогом. Та се у Длугоша заразом мотивоване; а іменно після его слів Витовт так був нетерпеливий, що казав своїм військам сейчас після даного знаку до бою зачати боротьбу з Хрестоносцями. Одначе з сего не виходить, щоб Витовт казав грати до бою для своїх військ, ще заким всі війська, що находились під Грунвальдом, мали рушити до бою. Др. Щурат, хочачи доказати, що до бою рушили перші Литовці, та що они властиво могли сьпівати пісню „Bogurodzicza“, зачитував з Літописи Биховця слова, що „poczałaśia bitwa z porania“ межи Литовцями і Хрестоносцями. Але зачитував цілком хибно, бо як я висше виказав, се означає, що Литовці перші розпочали боротьбу, а не перші рушили до бою. Сеж стоить і у Длугоша. Зате др. Щурат, чи не реочив, чи зігнував сьвідомо слідуючий факт з Літописи Биховця, який его доказ обертає в ніщо. Літопис Биховця оповідає іменно, що коли перед битвою згнули через нещасливу пригоду оба гетмани, польський і литовський, Ягайло і Витовт вибрали на їх місце нових і їм „kazali woysko szuchowaty, i huły ku bitwie stanowity“. Дальше читаємо так в тій Літописі: „A zatum tyie hetmano we woysko zszuchowawszy rotiahnuli ku bitwie... u poczałaśia bitwa z porania, meży Nemcy i woyski Litowskimi.“ (Narhutt: Pomniki st. 40). Отжеж та сама Літопис, на яку покликуюсь др. Щурат, каже виразно, що Ягайло і Витовт дали знак, щоб війська рушили до бою та що після сего оба війська і польське і литовське під проводом своїх гетманів рушили до бою. Упадає отже на основі оповідання Літописи Биховця тверджене д-ра Щурата, що тільки литовско-руське військо могло рушити на даний знак до бою, та що казав грати до бою тільки для свого війська Витовт. Упадає й се, що „не Ягайло міг веліти для всіх своїх військ заграти до бою, скоро він еще підчас розгара битви слухав „мши“. Літопис Биховця дійсно оповідає, що Ягайло в часі битви слухав „мши“, але се було вже після сего, як він wraz з Витовтом дали розказ своїм військам рушити до бою. А та обставина, що сейчас після сего, як сурми заграло до бою. Литовці розпочали перші боротьбу й що до сего дав їм приказ Витовт, який нетерпеливий ся всяким зволіканям, каже твердити, що для литовско-руських військ не було часу сьпівати аж двострофову „вітцівську пісню“.

(Дальше буде).

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ.

Готель, реставрація і каварня — ріг ул. Сакстускої і Коспюшка у Львові).

Приїхали дня 14. грудня: Альфред Гович зі Стрия, Грицько Цюцюрук з Серетця, Карико Коритко з Бурштина, о. Александер Барановський з Пукова, о. Щуровський з Липовець, о. Николай Стеткевич з Стінки, о. Павло Свистун з Козови, о. Решетилевич з Зеленої, о. П. Ступницький з женою з Туря, Данило Кладек і Григорий Кладек з Тернополя.

— Скарбник львівського „Сокола“ має на продаж білети до Фризьера по низьких цінах Провізія з білетів призначена на дохід „Сокола“.

Лікар внутрішних нздуг

Др. Мирон Вахнянин

ординує від 3 — 5 по пол.

ул Академічна 26.

Вина угорскі

червоні або білі, приємного смаку, запевненої якости і природної чистоти; сегорічні 1-70 злр.; з 1903 — 1-80 злр.; з 1902 — 1-95 злр.; з 1879 — найліпшої якости 4-90 злр. все в бочівках почт. поємности 4¼ літр. franco до кожної почтової стації доставляє:

Σ. Altnei, Versecz 4. Ungarn.

(4—10)

Антін Хойнацький

книгар, Львів

Арсенальська ч. 6.

має на складі ноти до співу

О. Нижанковський: 20 колад на 4 гол. 90 с.
Минули літа тенорове сольо 1 К 50 с.
В. Матюк: 24 колад на 4 гол. 1 К 20 с.
Ф. Колесса: На щедрий вечер, хор 70 с.

На фортепя:

О. Гавинчак: Коломийки 1 К 30 с.
В. Леонтович: Вальс 1 К — с.
(1—5)

Рухові вправи в львівськім Соколі.

Члени: Понеділок, середа, п'ятниця від 7—8.
Члениці: Второк, четвер, субота від 4—5.
Хлопчики: Понеділок, середа, п'ятниця від 5—6.
Місячна оплата одна корона.

Приходіть і вправляйте!

CORIJ Житки можна набувати в „Сокільськім Базарі“ у Львові і паперці і у всіх торговлях вкраю.

Colosseum

в пасажі Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензацийна програма.

від 15. до 30. падолиста 1906.

Щоденно о год. 8. вечер представлене. В неділі і сьвята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High Life представлене. Білети вчасніше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

З друкарні В. А. Шийковського.